

Mishnah Middot, chapter 1

משנה מדות פרק א

(1) In three places the priests keep watch [as an honor guard] in the Temple in the chamber of Abtinās [where they prepared the incense] in the chamber of the spark [where a small fire was always maintained] and in the fire chamber [where a large fire was kept for the priests to warm up when needed, all these chambers were built on the side of the Temple courtyard]. The Levites kept watch at twenty-one places, five at the five gates of the Temple mount, four at its four corners on the inside, five, at five gates of the courtyard, four at its four corners on the outside [so as to permit the guards to sit, so too, the guards at the five gates were also guarding from the outside so as to allow them to sit], one at the offering chamber, one at the chamber of the veil [where they would weave the פרוכת], and one behind the place of the כפורת [i.e., the קודש קדשים].

א בשלשה מקומות הכהנים שומרים בבית המקדש, בבית אבטינס, ובבית הניצוץ, ובבית המוקד. והלויים בעשרים ואחד מקום. חמשה, על חמשה שערי הר הבית. ארבעה, על ארבע פנותיו מתוכו. חמשה, על חמשה שערי העזרה. ארבעה, על ארבע פנותיה מבחוץ, ואחד בלשכת הקרבן, ואחד בלשכת הפרכת, ואחד לאחורי בית הכפרת: ב איש הר הבית היה מחזור על כל משמר ומשמר,

(2) The officer [in charge of the guards] of the Temple mount used to go around

רבנו עובדיה מברטנורא

א בשלשה מקומות הכהנים שומרים. לא מפני פחד לסטים וגנבים, אלא שכבוד וגדולה הוא לבית שלא יהא בלא שומרים, ושמידה זו מצותה כל הלילה. והני שלשה מקומות שהכהנים שומרים, כנגד מה שכתוב בתורה (במדבר ג) והחזונים לפני המשכן קדמה וגו' שומרים משמרת למשמרת, רמז לשלשה משמרות בשלשה מקומות. וכשם שבמשכן היו אהרן ושני בניו שומרים בשלשה מקומות, אף בבית עולמים כן: בית אבטינס ובית הניצוץ. שתי עליות היו בנויות בצד שערי העזרה. ובית המוקד לא היתה עלייה אלא כיפה ארקול"ט בלע"ז עשויה בארץ. כך מפורש בריש מסכת תמיד: והלויים בעשרים ואחד מקום. שבעשרים וארבעה מקומות היו צריכים לשמור המקדש, כדכתיב בדברי הימים, למזרח הלויים ששה, לצפונה ליום ארבעה, לנגבה ליום ארבעה, ולאסופים שנים שנים, לפרבר למערב ארבעה למסלה, שנים לפרבר, הרי כאן עשרים וארבעה משמרות, שלשה מהן היו לכהנים כדאמרו ברישא, ועשרים ואחד ללויים. אע"ג דקרא לא אמר אלא ליום, כהנים נמי קרויין ליום, דכתיב (יהוקאל מד) והכהנים הלויים בני צדוק: חמשה. שומרים, על חמשה שערי הר הבית: וארבעה. שומרים אחרים על ארבע פנותיו: מתוכו. מבפנים לחומת הר הבית: על חמשה שערי עזרה. האי תנא סבר חמשה שערים בלבד היו לעזרה. ואפילו לדברי האומר לקמן שבעה שערים היו, מודה שלא היה משמר אלא על חמשה: על ארבע פנותיה מבחוץ. לפי שאין ישיבה בעזרה אלא למלכי בית דוד בלבד, ולא היה אפשר לשומר לשמור בעמדיה כל הלילה, לפיכך היו השומרים בפנות העזרה וכן השומרים בשערי העזרה שומרים מבחוץ, כדי שיהיו מותרים בישיבה, ואסמכה

to every watch, with lighted torches before him and if any guard did not rise [at his approach] and say to him: Peace be to you supervisor of the Temple mount, it was obvious that he was asleep, he would then hit him with his stick and was at liberty to burn his clothes, and they would ask what is all the noise in the *Azarah*? It is the cry of a Levite who is being hit and his clothes being burned because he was asleep on his watch. Rabbi Eliezer ben Yakov said: They once found my mother's brother asleep, and they burnt his clothes.

וְאִבּוֹקוֹת דּוֹלְקִין לְפָנָיו, וְכָל מִשְׁמֵר שְׂאִינוֹ עוֹמֵד, אוֹמֵר לוֹ אִישׁ הֵר הַבַּיִת, שְׁלוֹם עָלֶיךָ. נִכְרָ שֶׁהוּא יָשָׁן, חוֹבְטוֹ בְּמַקְלוֹ. וְרִשּׁוֹת הָיָה לוֹ לְשׁוֹרֵף אֶת כְּסוּתוֹ. וְהֵם אוֹמְרִים מַה קוֹל בְּעֶזְרָה, קוֹל בֶּן לְוִי לֹקֵה וּבְגִדָיו נִשְׂרָפִין, שִׁישָׁן לוֹ עַל מִשְׁמָרוֹ. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר, פְּעַם אַחַת מִצְּאָא אֶת אַחֵי אִמָּא יָשָׁן, וְשָׂרְפוּ אֶת כְּסוּתוֹ: גַּם חֲמֹשֶׁה שְׁעָרִים הָיוּ לְהֵר הַבַּיִת. שְׁנֵי שְׁעָרֵי חֲלָדָה מִן הַדְּרוֹם, מִשְׁמֵשִׁין כְּנִיסָה וְיִצְיָאָה. קִיפּוֹנוֹס מִן הַמְּעַרְב, מִשְׁמֵשׁ כְּנִיסָה וְיִצְיָאָה. טְדֵי מִן הַצֶּפּוֹן, לֹא הָיָה מִשְׁמֵשׁ כְּלוּם. שְׁעַר הַמְּזֻרְחֵי, עָלָיו שׁוֹשֵׁן הַבִּירָה צוֹרָה, שָׁבּוּ כִּהֵן גְּדוֹל הַשׁוֹרֵף אֶת הַפָּרָה וּפְרָה וְכָל מְסַעְדֵיהָ יוֹצְאִים לְהֵר הַמִּשְׁחָה: ד' שְׁבַעָה שְׁעָרִים הָיוּ בְּעֶזְרָה, שְׁלֹשָׁה

- (3) There were five gates to the Temple mount, two gates of Huldah on the south which [had the most traffic and] were used for entering and exiting [the outer walls of the Temple mount]. The gate of Kiponus on the west which was used both for entering and exiting, the gate of Tadi which was not used by the public at all, and the eastern gate which had a representation of Shushan HaBirah on it [on the command of the Persian king who gave them permission to rebuild the Temple] and [according to the view of Rabbi Meir] through which the High Priest who burned the red heifer and all who assisted him used to go forth to the Mount of Olives [the *halachah* does not follow Rabbi Meir and it was not the High Priest who burned the red heifer].
- (4) There were three gates in the walls of the *Azarah* [courtyard], three in the

רַבְּנוּ עוֹבְדֵיהַ מְבֵרְטוֹרָא

אֶקְרָא, רִכְתִּיב שְׁנַיִם לְפַרְבֵּר, כְּלָפֵי בַר, כְּלוֹמֵר חוּץ לְחוֹמַת הָעוֹזֵרָה: **ב** אִישׁ הֵר הַבַּיִת. מְמוֹנָה עַל כָּל הַשּׁוֹמְרִים: **ג** מִשְׁמֵשִׁין כְּנִיסָה וְיִצְיָאָה. שְׁבָחָה הָיָה נִכְנָסִין וְיוֹצְאִים לְהֵר הַבַּיִת: קִיפּוֹנוֹס מִן הַמְּעַרְב. שְׁעַר שֶׁל הֵר הַבַּיִת שְׁבַעֲד מְעַרְב, קִיפּוֹנוֹס שְׁמוֹ. וְשֶׁל צֶפּוֹן, טְדֵי שְׁמוֹ: **ע**לָיו שׁוֹשֵׁן הַבִּירָה צוֹרָה. כִּשְׁעָלוּ מִן הַגּוֹלָה צוּוּ לָהֶם מַלְכֵי פָּרַס לְצִיֵּיר צוֹרֵת שׁוֹשֵׁן הַבִּירָה עַל שְׁעָרֵי הַבַּיִת כְּדֵי שִׁיחִיהָ לָהֶם מוֹרָא מַלְכוּת, וְצִיֵּירוּהוּ בְּשְׁעַר הַמְּזוֹרָה: **כ**הֵן גְּדוֹל הַשׁוֹרֵף אֶת הַפָּרָה. מִתְנַתֵּין ר' מַאִיר הָיָה דְסָבֵר אִין פְּרָה אֲדוּמָה נִשְׂרַפְתָּ אֲלֵא בְּכַהֵן גְּדוֹל. וְאִינָה הִלְכָה: **ו**כָּל מְסַעְדֵיהָ. כָּל הַכְּהֹנִים הַמְּסִיעִים וְסוֹעֵדִים לְכַהֵן הַשׁוֹרֵף אוֹתָהּ: **ל**הֵר הַמִּשְׁחָה. לְהֵר הַזֵּיתִים שֶׁהוּא בְּמִזְרְחוֹ שֶׁל יְרוּשָׁלַיִם, שֶׁם הָיוּ שׁוֹרְפִין אֶת הַפָּרָה: **ד** שְׁעַר הַרְלָק. עַל שֶׁם שֶׁהָיוּ מְכַנְּסִים דֶּרֶךְ שֶׁם עֲצִים שֶׁל מְעַרְכָה הַדּוֹלְקִים עַל

north and three in the south and one in the east. In the south first there was the gate of kindling, then came the gate of the first-born [offering], and then the water gate [through which water was flowing according to vision in the prophecy of Ezekiel (see Ezekiel 47:2). In the east there was the gate of Nikanor [who brought copper doors miraculously from Alexandria (see further 2:3) which had two rooms attached one on the right and one on

בצפון ושלשה בדרום ואחד במזרח. שבדרום, שער הדלק. שני לו, שער הבכורות. שלישי לו, שער המים. שבמזרח, שער נקנור, ושתי לשכות היו לו, אחת מימינו ואחת משמאלו, אחת לשכת פנחס המלביש, ואחת לשכת עושי חבתיין: ה ושבעצפון, שער הניצוץ. וכמין אכסדרה היה, ועליה בנויה על גביו, שהכהנים שומרים מלמעלן והלויים מלמטן, ופתח היה לו לחיל. שני לו, שער הקרבן. שלישי לו, בית המוקד: ו וארבע לשכות היו בבית

the left, one the room of Pinhas the dresser [who was in charge of the priestly clothing] and the other the room of the griddle maker [where they prepared the daily perpetual meal-offering of the High priest half offered in the morning and half in the evening (see Leviticus 6:13)].

(5) [The three] on the north, there was the gate of the spark which was shaped like a verandah [having pillars on either side]. It had an upper chamber built on it [i.e., on top of the pillars] and the priests used to keep watch from above and the Levites below and it had a door opening into the *heil* [the *heil* was the ten cubit space surrounding the Temple courtyard between the *soreg* and the Temple courtyard]. Next to it was the gate of offering [through which they would bring in the offerings of the most holy which required its slaughter in the north] and next to that the fire chamber.

(6) There were four side rooms to the fire chamber, they were like alcoves

רבנו עובדיה מברטנורא

המזבח. נקרא שער הדלק: שני לו שער הבכורות גרסינו, ששם היו מכניסים הבכורות ששחיתן בדרום: שער המים. כדכתיב בספר יחזקאל (מ"ב) והנה מים מפכים מן הכתף הימנית, והיינו דרום שקרוי ימין כדכתיב צפון וימין. וראה יחזקאל בנבואה שהיו מים יוצאים מבית קודש הקדשים דקים כקרני חגבים וכשמגיעים לשער זה נעשים כמלוא פי פך קטן, והיינו דקרי להם מים מפכים: שער ניקנור. מפורש במסכת יומא: פנחס המלביש. ממונה היה להלביש הכהנים בשעת עבודה, ולהפשטן אחר עבודה, ולשמור בגדי כהונה: לשכת עושי חבתיין. בה היו עושי המנחה שכוון גדול מקריב בכל יום מחציתה בבוקר ומחציתה בערב, ועל שם שנאמר בה (ויקרא 1) על מחבת בשמן תיעשה, נקראת חבתיין: ה וכמין אכסדרה היה. שני כותלים אחד מצד זה ואחד מצד זה לשער היו בולטין ויוצאים מחוץ לחומת העזרה לצד הר הבית, ועליה בנויה למעלה על אותן שני כותלים: ופתח היה לו לחיל. באחד מן הכתלים היה פתח היוצא לחיל דהיינו מקום לפנים מחומת הר הבית מחוץ לעזרה והוא קרוי חיל: שער הקרבן. שם מכניסים קדשי קדשים ששחיתן בצפון: בית

opening up into a hall two [were built] on sacred Temple court] ground and two [were built] on non-sacred ground and there were beams extending out of the wall on either side separating the sacred from the non-sacred. And for what were they used? The one on the south-west was the chamber of lambs offering [where lambs for the *tamid* daily morning and evening sacrifices were inspected for defects four days prior to the slaughtering], the one on the southeast was the chamber of the showbread where the showbread were formed and baked]. In the one to the northeast the Hashmenoim deposited the stones of the altar which the kings of Greece had defiled. Through the one of the northwest they used to descend to the house of immersion.

(7) The fire room had two gates one opening into the *heil* and the other into the *Azarah*. Rabbi Yehudah said: The one that opened into the *Azarah* had a small

רבנו עובדיה מברטנורא

המוקד. על שם שמדורות דולקים בה תמיד להתחמם שם הכהנים מפני שהולכים יחפים, קרוי בית המוקד. ובית גדול היה, ולארבע פנותיו היו ארבע לשכות קטנות כדמפרש ואזיל: **ו** **קייטונות.** כחדרים קטנים הפתוחים לבית גדול של מלכים דהיינו טרקלין: **שתיים בקודש ושתיים בחול.** שביית המוקד קצתו בנוי בתוך העזרה המקודשת, ומקצתו בחול: **וראשי פספסין.** ראשי קורות יוצאים מן הכותל עד המקום שהוא קודש כדי לדעת איזה קודש ואיזה חול, ולאכול קדשים בקודש: **לשכת טלאי קרבן.** שהיו שם טלאים מבוקרים לתמידים, כדתנן אין פוחתים מששה טלאים בלשכת טלאים: **לשכת עושי לחם הפנים.** בית גרמו היו עושים לחם הפנים שם: **ששקצום מלכי יון.** שהקטירו עליו לעבודה זרה. ובמסכת שקלים ובמסכת תמיד קורא לה לשכת החותמות: **בה יורדין לבית הטבילה.** באותה לשכה היה יורד הכהן שראה קרי והולך במחילה (שלאחר) (צ"ל שתחת) בית המקדש לבית הטבילה ושם מדורה שמתחמם בה הכהן שטבל ועלה ונסתפג, ולשכת המוקד היא קרויה, והיא פתוחה לבית המוקד הגדול: **ז אחד פתוח לחיל.** הפתח שבצפון בית המוקד היה פתוח לחיל, ושבדרומו היה פתוח לעזרה: **פשפש קטן.** בתוך השער הגדול: **שבו נכנסים לבלוש את העזרה.** שהיו נכנסים בכל בוקר דרך אותו פשפש לחפש על כל כלי שרת שבעזרה שיהיו כולן במקומן. והכי תנן במסכת תמיד פרק א' נטל את המפתח ופתח את הפשפש ונכנס מבית המוקד לעזרה וכו' אלו הולכים באבסדרה דרך המזרח ואלו הולכים באבסדרה דרך המערב, היו בודקין והולכין עד שמגיעים למקום עושי חביתין, הגיעו אלו ואלו אומרים שלום הכל שלום, כלומר כל כלי

Mishnah Middot, chapter 1

משנה מדות פרק א

(1) In three places the priests keep watch [as an honor guard] in the Temple in the chamber of Abtinās [where they prepared the incense] in the chamber of the spark [where a small fire was always maintained] and in the fire chamber [where a large fire was kept for the priests to warm up when needed, all these chambers were built on the side of the Temple courtyard]. The Levites kept watch at twenty-one places, five at the five gates of the Temple mount, four at its four corners on the inside, five, at five gates of the courtyard, four at its four corners on the outside [so as to permit the guards to sit, so too, the guards at the five gates were also guarding from the outside so as to allow them to sit], one at the offering chamber, one at the chamber of the veil [where they would weave the פרוכת], and one behind the place of the כפורת [i.e., the קודש קדשים].

(2) The officer [in charge of the guards] of the Temple mount used to go around

רבנו עובדיה מברטנורא

א בשלשה מקומות הכהנים שומרים. לא מפני פחד לסטים וגנבים, אלא שכבוד וגדולה הוא לבית שלא יהא בלא שומרים, ושמידה זו מצותה כל הלילה. והני שלשה מקומות שהכהנים שומרים, כנגד מה שכתוב בתורה (במדבר ג) והחזונים לפני המשכן קדמה וגו' שומרים משמרת למשמרת, רמז לשלשה משמרות בשלשה מקומות. וכשם שבמשכן היו אהרן ושני בניו שומרים בשלשה מקומות, אף בבית עולמים כן: **בית אבטינס ובית הניצוץ.** שתי עליות היו בנויות בצד שערי העזרה. ובית המוקד לא היתה עלייה אלא כיפה ארקול"ט בלע"ז עשויה בארץ. כך מפורש בריש מסכת תמיד: **והלויים בעשרים ואחד מקום.** שבעשרים וארבעה מקומות היו צריכים לשמור המקדש, כדכתיב בדברי הימים, למזרח הלויים ששה, לצפונה ליום ארבעה, לנגבה ליום ארבעה, ולאסופים שנים שנים, לפרבר למערב ארבעה למסלה, שנים לפרבר, הרי כאן עשרים וארבעה משמרות, שלשה מהן היו לכהנים כדאמרו ברישא, ועשרים ואחד ללויים. אע"ג דקרא לא אמר אלא ליום, כהנים נמי קרויין ליום, דכתיב (יהווקאל מד) והכהנים הלויים בני צדוק: **חמשה.** שומרים, על חמשה שערי הר הבית: **וארבעה.** שומרים אחרים על ארבע פנותיו: **מתוכו.** מבפנים לחומת הר הבית: **על חמשה שערי עזרה.** האי תנא סבר חמשה שערים בלבד היו לעזרה. ואפילו לדברי האומר לקמן שבעה שערים היו, מודה שלא היה משמר אלא על חמשה: **על ארבע פנותיה מבחוץ.** לפי שאין ישיבה בעזרה אלא למלכי בית דוד בלבד, ולא היה אפשר לשומר לשמור בעמדיה כל הלילה, לפיכך היו השומרים בפנות העזרה וכן השומרים בשערי העזרה שומרים מבחוץ, כדי שיהיו מותרים בישיבה, ואסמכה

to every watch, with lighted torches before him and if any guard did not rise [at his approach] and say to him: Peace be to you supervisor of the Temple mount, it was obvious that he was asleep, he would then hit him with his stick and was at liberty to burn his clothes, and they would ask what is all the noise in the *Azarah*? It is the cry of a Levite who is being hit and his clothes being burned because he was asleep on his watch. Rabbi Eliezer ben Yakov said: They once found my mother's brother asleep, and they burnt his clothes.

ואבוקות דולקין לְפָנָיו, וְכָל מִשְׁמֵר שְׂאִינוּ עוֹמֵד, אוֹמֵר לוֹ אִישׁ הֵר הַבַּיִת, שְׁלוֹם עֲלֶיךָ. נִכְרָ שֶׁהוּא יָשָׁן, חוֹבְטוֹ בְּמַקְלוֹ. וְרִשּׁוֹת הָיָה לוֹ לְשׁוֹרֵף אֶת כְּסוּתוֹ. וְהֵם אוֹמְרִים מַה קוֹל בְּעֶזְרָה, קוֹל בֶּן לְוִי לוֹקֵה וּבִגְדָיו נִשְׂרָפִין, שִׁישָׁן לוֹ עַל מִשְׁמָרוֹ. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר, פְּעַם אַחַת מִצְּאָא אֶת אַחֵי אִמָּא יָשָׁן, וְשָׂרְפוּ אֶת כְּסוּתוֹ: גַּם חֲמֹשֶׁה שְׁעָרִים הָיוּ לְהֵר הַבַּיִת. שְׁנֵי שְׁעָרֵי חֲלָדָה מִן הַדְּרוֹם, מִשְׁמֵשִׁין כְּנִיסָה וְיִצְיָאָה. קִיפּוֹנוֹס מִן הַמְּעַרְב, מִשְׁמֵשִׁין כְּנִיסָה וְיִצְיָאָה. טְדֵי מִן הַצֶּפּוֹן, לֹא הָיָה מִשְׁמֵשִׁין כְּלוּם. שְׁעַר הַמְּזֻרְחֵי, עָלָיו שׁוֹשֵׁן הַבִּירָה צוֹרָה, שָׁבּוּ כִּהֵן גְּדוֹל הַשׁוֹרֵף אֶת הַפָּרָה וּפְרָה וְכָל מִסְעָדֶיהָ יוֹצְאִים לְהֵר הַמִּשְׁחָה: ד' שְׁבָעָה שְׁעָרִים הָיוּ בְּעֶזְרָה, שְׁלֹשָׁה

(3) There were five gates to the Temple

mount, two gates of Huldah on the south which [had the most traffic and] were used for entering and exiting [the outer walls of the Temple mount]. The gate of Kiponus on the west which was used both for entering and exiting, the gate of Tadi which was not used by the public at all, and the eastern gate which had a representation of Shushan HaBirah on it [on the command of the Persian king who gave them permission to rebuild the Temple] and [according to the view of Rabbi Meir] through which the High Priest who burned the red heifer and all who assisted him used to go forth to the Mount of Olives [the *halachah* does not follow Rabbi Meir and it was not the High Priest who burned the red heifer].

(4) There were three gates in the walls of the *Azarah* [courtyard], three in the

רבנו עובדיה מברטנורא

אקרא, דכתיב שנים לפרבר, כלפי בר, כלומר חוץ לחומת העזרה: **ב** איש הר הבית. ממונה על כל השומרים: **ג** משמשין כניסה ויציאה. שבהן היו נכנסין ויוצאים להר הבית: קיפנוס מן המערב. שער של הר הבית שבצד מערב, קיפנוס שמו. ושל צפון, טדי שמו: עליו שושן הבירה צורה. כשעלו מן הגולה צו להם מלכי פרס לצייר צורת שושן הבירה על שערי הבית כדי שיהיה להם מורא מלכות, וציירוהו בשער המזרח: כהן גדול השורף את הפרה. מתניתין ר' מאיר היא דסבר אין פרה אדומה נשרפת אלא בכהן גדול. ואינה הלכה: וכל מסעדיה. כל הכהנים המסייעים וסועדים לכהן השורף אותה: להר המשחח. להר הזיתים שהוא במזרחו של ירושלים, שם היו שורפין את הפרה: ד' שער הרלק. על שם שהיו מכניסים דרך שם עצים של מערכה הדולקים על

north and three in the south and one in the east. In the south first there was the gate of kindling, then came the gate of the first-born [offering], and then the water gate [through which water was flowing according to vision in the prophecy of Ezekiel (see Ezekiel 47:2). In the east there was the gate of Nikanor [who brought copper doors miraculously from Alexandria (see further 2:3) which had two rooms attached one on the right and one on

בצפון ושלשה בדרום ואחד במזרח. שבדרום, שער הדלק. שני לו, שער הבכורות. שלישי לו, שער המים. שבמזרח, שער נקנור, ושתי לשכות היו לו, אחת מימינו ואחת משמאלו, אחת לשכת פנחס המלביש, ואחת לשכת עושי חבתין; ה ושבעצפון, שער הניצוץ. וכמין אכסדרה היה, ועליה בנויה על גביו, שהכהנים שומרים מלמעלן והלויים מלמטן, ופתח היה לו לחיל. שני לו, שער הקרבן. שלישי לו, בית המוקד: ו וארבע לשכות היו בבית

the left, one the room of Pinhas the dresser [who was in charge of the priestly clothing] and the other the room of the griddle maker [where they prepared the daily perpetual meal-offering of the High priest half offered in the morning and half in the evening (see Leviticus 6:13)].

(5) [The three] on the north, there was the gate of the spark which was shaped like a verandah [having pillars on either side]. It had an upper chamber built on it [i.e., on top of the pillars] and the priests used to keep watch from above and the Levites below and it had a door opening into the *heil* [the *heil* was the ten cubit space surrounding the Temple courtyard between the *soreg* and the Temple courtyard]. Next to it was the gate of offering [through which they would bring in the offerings of the most holy which required its slaughter in the north] and next to that the fire chamber.

(6) There were four side rooms to the fire chamber, they were like alcoves

רבנו עובדיה מברטנורא

המזבח. נקרא שער הדלק: שני לו שער הבכורות גרסינו, ששם היו מכניסים הבכורות ששחיתן בדרום: שער המים. כדכתיב בספר יחזקאל (מ"ב) והנה מים מפכים מן הכתף הימנית, והיינו דרום שקרוי ימין כדכתיב צפון וימין. וראה יחזקאל בנבואה שהיו מים יוצאים מבית קודש הקדשים דקים כקרני חגבים וכשמגיעים לשער זה נעשים כמלוא פי פך קטן, והיינו דקרי להם מים מפכים: שער ניקנור. מפורש במסכת יומא: פנחס המלביש. ממונה היה להלביש הכהנים בשעת עבודה, ולהפשטן אחר עבודה, ולשמור בגדי כהונה: לשכת עושי חבתין. בה היו עושי המנחה שכוון גדול מקריב בכל יום מחציתה בבוקר ומחציתה בערב, ועל שם שנאמר בה (ויקרא 1) על מחבת בשמן תיעשה, נקראת חבתין; ה וכמין אכסדרה היה. שני כותלים אחד מצד זה ואחד מצד זה לשער היו בולטין ויוצאים מחוץ לחומת העזרה לצד הר הבית, ועליה בנויה למעלה על אותן שני כותלים: ופתח היה לו לחיל. באחד מן הכתלים היה פתח היוצא לחיל דהיינו מקום לפנים מחומת הר הבית מחוץ לעזרה והוא קרוי חיל: שער הקרבן. שם מכניסים קדשי קדשים ששחיתן בצפון: בית

opening up into a hall two [were built] on sacred Temple court] ground and two [were built] on non-sacred ground and there were beams extending out of the wall on either side separating the sacred from the non-sacred. And for what were they used? The one on the south-west was the chamber of lambs offering [where lambs for the *tamid* daily morning and evening sacrifices were inspected for defects four days prior to the slaughtering], the one on the southeast was the chamber of the showbread where the showbread were formed and baked]. In the one to the northeast the Hashmenoim deposited the stones of the altar which the kings of Greece had defiled. Through the one of the northwest they used to descend to the house of immersion.

(7) The fire room had two gates one opening into the *heil* and the other into the *Azarah*. Rabbi Yehudah said: The one that opened into the *Azarah* had a small

רבנו עובדיה מברטנורא

המוקד. על שם שמדורות דולקים בה תמיד להתחמם שם הכהנים מפני שהולכים יחפים, קרוי בית המוקד. ובית גדול היה, ולארבע פנותיו היו ארבע לשכות קטנות כדמפרש ואזיל: **ו** **כקייטונות.** כחדרים קטנים הפתוחים לבית גדול של מלכים דהיינו טרקלין: **שתיים בקודש ושתיים בחול.** שבת המוקד קצתו בנוי בתוך העזרה המקודשת, ומקצתו בחול: **וראשי פספסין.** ראשי קורות יוצאים מן הכותל עד המקום שהוא קודש כדי לדעת איזה קודש ואיזה חול, ולאכול קדשים בקודש: **לשכת טלאי קרבן.** שהיו שם טלאים מבוקרים לתמידים, כדתנן אין פוחתים מששה טלאים בלשכת טלאים: **לשכת עושי לחם הפנים.** בית גרמו היו עושים לחם הפנים שם: **ששקצום מלכי יוון.** שהקטירו עליו לעבודה זרה. ובמסכת שקלים ובמסכת תמיד קורא לה לשכת החותמות: **בה יורדין לבית הטבילה.** באותה לשכה היה יורד הכהן שראה קרי והולך במחילה (שלאחר) (צ"ל שתחת) בית המקדש לבית הטבילה ושם מדורה שמתחמם בה הכהן שטבל ועלה ונסתפג, ולשכת המוקד היא קרויה, והיא פתוחה לבית המוקד הגדול: **ז אחד פתוח לחיל.** הפתח שבצפון בית המוקד היה פתוח לחיל, ושבדרומו היה פתוח לעזרה: **פשפש קטן.** בתוך השער הגדול: **שבו נכנסים לבלוש את העזרה.** שהיו נכנסים בכל בוקר דרך אותו פשפש לחפש על כל כלי שרת שבעזרה שיהיו כולן במקומן. והכי תנן במסכת תמיד פרק א' נטל את המפתח ופתח את הפשפש ונכנס מבית המוקד לעזרה וכו' אלו הולכים באבסדרה דרך המזרח ואלו הולכים באבסדרה דרך המערב, היו בודקין והולכין עד שמגיעים למקום עושי חביתין, הגיעו אלו ואלו אומרים שלום הכל שלום, כלומר כל כלי

lattice gate through which they went in to search the *Azarah* [to make sure that all the vessels required were in their proper places (see Tamid 3:3)].

(8) The fire chamber was vaulted. It was a large room surrounded with stone slabs [projecting from the walls]. [There were seven *Batei Avot* corresponding to the seven days of the week] On these [slabs] the elders of the *Beit Av* [on duty] used to sleep having with them the keys of the *Azarah* while the priestly youths slept

each on his garment on the ground [as is the custom of royal palace guards where no mats or beds are permitted].

(9) There was a place there [on the floor] one cubit square on which was a slab of marble. On [the bottom of] this was fixed a ring and a chain on which the keys [to the gates of the *Azarah*] were hung. When closing time came the priest would raise the slab by the ring and remove the keys from the chain. Then the priest would lock up from inside while the Levite was sitting [according to the version of the *Bartenurah*] outside. When he finished locking up he would replace the key on the chain and put the slab in its place and lay his garment on top of it

רבנו עובדיה מברטנורא

שרת הן במקומן בשלום: **לבלוש**. תרגום ויחפש, ובלש: **ח בית המוקד כיפה**. בנין של בית המוקד לא היה עליה אלא כיפה ארקול"ט בלע"ז עשויה בארץ: **מוקף רובדים של אבן**. אצטבאות סביב של אבני גזית היו משוקעות בכותל ויוצאות מן הכותל לתוך בית המוקד לצד הקרקע, ועל גביהן אבנים אחרות קצרות מהן שיוצאות נמי מן הכותל, והיו כעין מעלות זו על זו: **וזקני בית אב**. המשמר היה מתחלק לשבעה בתי אבות כמנין ימות השבוע, כל אחד עובד יומו, וזקני בית אב של אותו יום היו ישנים שם על אותן רובדים: **ופרחי כהונה**. בחרים שמתחיל שער זקנם לפרוח, והם היו השומרים: **איש כסתו בארץ**. שלא היו רשאים לשכב שם על גבי מטות אלא בארץ כדרך ששומרי חצרות המלכים עושים: **כסתו**. לשון כרים וכסתות: **ט הגיע זמן הנעילה**. לנעול שערי העזרה: **הכהן מבפנים ובן לוי יושב לו מבחוץ**. שהלויים טופלים לכהנים כמה שנאמר (במדבר יח) וילוו עליך וישרתוך. הלכך בבית אבטינס ובבית הניצוץ שהיו עליות, היו הכהנים שומרים למעלה ולוים למטה. ובית המוקד שלא היתה אלא כיפה על האר, היה כהן מבפנים ובן לוי מבחוץ: **במסיבה**. במחילה המהלכת תחת הברייה, שמחילה יהתה תחת המקדש, וכל המקדש קרוי בירה, כדכתיב (דברי

קטן היה לו, שבו נכנסין לבלוש את העזרה: **ח בית המוקד, כיפה, ובית גדול היה, מקף רובדין של אבן, וזקני בית אב ישנים שם ומפתחות העזרה בידם, ופרחי כהנה איש כסתו בארץ: ט ומקום היה שם אמה על אמה, וטבלא של שיש וטבעת היתה קבועה בה, ושלשלת שהמפתחות היו תלויות בה. הגיע זמן הנעילה, הגביה את הטבלא בטבעת ונטל את המפתחות מן השלשלת, ונעל הכהן מבפנים, ובן לוי ישן לו מבחוץ. גמר מלנעול, החזיר את המפתחות לשלשלת ואת הטבלא למקומה, נתן כסותו עליה, ישן לו.**

and sleep there. If one of them experienced a seminal occurrence he would depart by the winding stairs which went [into the tunnel] under the *birah* [another word for Temple which was not sanctified] and which was

אָרע קָרִי בְּאֶחָד מֵהֶם, יוֹצֵא וְהוֹלֵךְ לוֹ בְּמִסְבָּה
הַהוֹלֵכֶת תַּחַת הַבִּירָה, וְהַנְּרוֹת דּוֹלְקִים מִכָּאן
וּמִכָּאן, עַד שֶׁהוּא מִגִּיעַ לְבֵית הַטְּבִילָה. רַבִּי
אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אָמַר, בְּמִסְבָּה הַהוֹלֵכֶת
תַּחַת הַחֵיל, יוֹצֵא וְהוֹלֵךְ לוֹ בְּטָדִי:

lighted on both sides until he reached the house of immersion [where he immersed in the mikvah and then according to Sages he would come and sit next to his brother priests until the gates were opened when he would depart and leave (see Tamid 1:1)]. Rabbi Eliezer ben Yakov [argues on the view that he would return and he] says: He departed by the winding stairs that went underneath the *heil* and then went out by the Taddi gate.

רבנו עובדיה מברטנורא

הימים א כט) אל הבירה אשר הכינותי. ומפני שהיה בעל קרי, לא היה מזהלך דרך העזרה אלא דרך המחילות, דקיימא לן מחילות לא נתקדשו: והנרות דולקים. במחילה מכאן ומכאן: במסיבה ההולכת תחת החיל. יוצא ואינו חוזר לבית המוקד לפי שהוא טבול יום. ואין הלכה בר' אליעזר בן יעקב, אלא כדתנן בריש תמיד, בא וישב לו אצל אחיו הכהנים בבית המוקד עד שהשערים נפתחים יוצא והולך לו, שאע"ג שטבול יום אסור ליכנס לעזרת נשים דהייחנן מחנה לוי, לזה הקלו, לפי שנטמא בפנים: